

VIETNAMO GALVOSŪKIS

KĄ PAKEIS HO ČIMINO MIRTIS?

Š. Vietnamo valdovo Ho Čimino mirtis sukėlė naujų spėliojimų bangą apie Vietnamo -- JAV santykius. Iš vienos pusės, tirono mirtis anksčiau ar vėliau atnešą pasikeitimų. Bolševikų režimas Sovietijoje, nors ir pergyveno Stalino mirtį, tačiau vis dėlto kiek pasikeitė. Iš kitos pusės, Ho jau gana ilgai sergo, ir, kaip teigiama, nustatė savo įpėdinių eilę. Ir jei jie, kaip Ho Čiminas, mano, kad gali karą su JAV laimėti, kodėl jiems keisti buvusią taktiką?

Tuo tarpu Viet Kongas Ho mirties proga paskelbė trijų dienų paliaubas. Saigono vyriausybė tas paliaubas tuojau pat atmetė. Ir suprantama kodėl. Kam liūdėti dėl Ho mirties, mirties tikro tirono, kuris proporcingai vietnamiečiams daugiau kainavo ašarų, kraujo ir vargo negu Stalinas Rusijai. Amerikoje į tai tačiau buvopaziūrėta kitaip.

New York Times redaktorius James Reston aiškina, kad net toks karingas vyras kaip Winston Churchillis samprotavęs, kad vadokritimas mūšio metu visados verčia apgalvoti, ką toliau daryti. Restonas, kuris galėtų žinoti, teigia, kad Washingtonė nepaprastai mažai žinoma apie šiaurės Vietnamo vadų tarpusavio santykius. Užtat geriausia ką galima padaryti, yra sutikti su paliaubom, kad išbandžius priešą.

Prezidentas Nixonas, anot Restono, bandė rasti kompromisą tarp būsimos status quo pietiniame Vietname išlaikymo ir pralaimėjimo. Š. Vietnamas reikalavo užmaskuotos kapituliacijos. Iš paviršiaus žiūrint nėra pagrindo tikėti, kad nauja vadovybė būtų mažiau reikalaujanti.

Sutikti su trijų dienų paliaubomis, nepaisant viso kartaus prityrimo, reikalavo ir buvęs prezidento Johnsono patikėtinis Paryžiaus derybose senasis Harrimanas. Kalbėdamas Face the Nation televizijos programoje jis aiškino, kad priėmimas paliaubų parodytų gerą valią ir padėtų Hanojuje tiems, kurie yra linkę elgtis protingai (reasonable).

Iš viso atrodo, jog Hanojus, bent iki Ho Čimino mirties, nenorėjo jokių kautynių ir teroro veikos sustabdymo dėl tos paprastos priežasties, kad tai sumažintų amerikiečių nuostolius ir tuo pačiu sumažintų spaudimą iš vidaus į prezidentą Nixoną greičiau baigti Vietnamo karą. Visas klausimas sukasi apie tai, ar Hanojus gali dar ilgai pakęsti savo nuostolius, kurie yra žymiai didesni už ameri-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kiečių. Jei jis gali, Ho įpėdiniai tikrai pasisakytų už kautynių tęsimą ir paskelbtos paliaubos būtų eilinė jų klaida.

Labai daug priklauso ir nuo to, kaip Hanojus sustiprino Pekinas ir Maskva. Nors abeji komunistų centrai yra tarp savęs susipykę, tačiau jie abu neturi nieko prieš amerikiečių nepasisekimą, ypač kad jis pasiekiamas vietnamiečių aukomis.

Ne be to, kad tam tikros įtakos į Hanojaus nuostatymą padarys ir patys amerikiečiai. Juk toks Harrimanas per visą savo gyvenimą yra daugiau pasitarnavęs sovietams negu savo tėvynei. Atsiminkime tik visų koalicinių vyriusybų likimą Europoje (ir net Laose), prie kurių sudarymo jis taip daug prisidėjo. Jei jis dabar siūlo Washingtono administracijai sutikti su ko-

alicine vyriausybe Saigone, negalima tikėtis kito likimo ir Pietų Vietnamui. Jei tačiau Harrimanas pažiūrom skiria tiek daug dėmesio ir vietos, Hanojus, kalbant su Chicago Tribune, gali gauti išpūdzio, kad amerikiečiai neturi valios laimėti karo ir, ergo, jį jau pralaimėjo.

Dėl to, paliaubų priėmimas vargiai ar prieko privės. Nixono administracija tačiau su jomis tytomis sutiko. Iš amerikiečių pusės nerodoma jokios iniciatyvos Viet Čongo sustabdytas kautynės vėl atnaujinti. Viceprezidentas Agnew Spiro kitoje televizijos programoje -- Meet the Press -- davė suprasti, kad administracija gausi kai kurių duomenų, verčiančių laukti Hanojaus iniciatyvos karui baigti. Kokia ji bus, jei iš vis bus, pamatysime kiek vėliau. Rytuose ne taip skubama kaip šiame krašte.

Siūlo gelbėti, kas dar galima išgelbėti

"1978 metais vienkienų Lietuvoje nebebus", -- nė nesumirksėjusi pareiškė ŠVYTURY (1969/12)... istorijos mokslų kandidatė Angelė Vyšniauskaitė. Kaip istorikei, gal tokia fantastiška pranašystė ir atleistina, nesgi tai jai gana svetima sritis. Nei ji planuoja, nei stato, iš kur jai žinoti, kad vienkienų galėtų nebe būti, jei gyvenvietėse būtų pastatyta 330 tūkstančių naujų butų (V. Vazalinskio apskaičiavimu). Kad tai įvyktų per ateinančius 8 metus, reiktų pastatyti kasmet po 40 tūkstančių butų. Bet tuo tarpu šiemet planuota (svajota) pastatyti tik šeši tūkstančiai. Ar nepasiseks, dar neužtikrinta. Kas gali tikėti, kad statybos tempas staiga pagreitėtų šešeriopai? Nebent tik dabartyje nesusivikanti istorikė...

Galimas dalykas, kad istorikė tokį vienkienų išnykimo terminą mini ir kitu sumetim. Gal nori kraštotyriminkus pagąsdinti ir suraginti, kad paskubėtų rinkti senuose vienkieniuose dar išlikusią etnografinę medžiagą, kuri gali išnykti daug greičiau, negu vienkieniai. Kokia padėtis Lietuvoje šiuo požiūriu, ji dėsto kompetentingai ir įtikinančiai. Kas tebeglūdi senuose Lietuvos trobesiuose? Istorikė štai ką sako:

"Lietuvis visais laikais mėgo sodybas puošti medžiais, gėlėmis, o pastatus -- piaustytomis antlangėmis, vėjalėnčių

karnizais, stogų žirgeliais, prieangio kolonelėmis, tvorėlėmis, ornamentuojamomis langinėmis ir durimis, liaudies meistrų kalvių sukurtais įvairiausių formų geležiniais durų apkaustais. O kur dar liaudies skulptorių medinės statulėlės, buvusios beveik kiekvienos sodybos stogastulpiuose, koplytstulpiuose. Mūsų dienomis mažai jų užsiliko pakelėse, senosiose XIX amžiaus sodybose. Liaudies skulptūros sunyko, liaudies meno 'mylėtojai' jas išgrobstė privatiems rinkiniams. Ši mažoji liaudies architektūra, puošė senąsias lietuvių sodybas, teikė joms jaukumo ir nacionalinio savitumo".

"Nuo žemės paviršiaus dingsta tūkstančiai senovės paminklų. Dingsta taip, kaip Vakarų Europos šalyse jie dingo XIX amžiuje ar dar seniau. Lietuvą aplankęs žymus švedų etnografas Sigurdas Eriksonas 1938 metais rašė: 'Lietuva yra aukso duobė etnologijos mokslui. Čia esanti medžiaga dar gyva, tuo tarpu kai kituose kraštuose toji medžiaga jau seniai išmirusi, kartais nė pėdsakų nepalikusi, be jos sunku kartais net atskiras mokslines problemas išspręsti'".

"Iškeliant vienkienius šį etnografijos aukso duobę bus užversta užmaršties dulkėmis. Neteksime lietuvių etnografijos mokslui visą to, ko nesuskubome laiku apsaugoti... Ryšium su (Nukelta į 2 psl.)

Bendras vaizdas Lietuvių Kultūrinio Darželio Clevelande, minint 40 metų sukaktį. Prie dr. J. Basanavičiaus paminklo kalba PLB pirm. S. Barzdukas. J. Carlos nuotrauka

Gražiai pavykęs Lietuvių Darželio Clevelande minėjimas

Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos įsteigimo 40 metų sukakties minėjimas rugsėjo 7 d. gražiai pradėjo. Minėjimas pradėtas sekmadienį pamaldomis abejose bažnyčiose. Šv. Jurgio bažnyčioje svečias kun. P. Geiščiūnas, BALFo reikalų vedėjas, grįždamas iš Detroito kongreso, sustojęs Clevelande ir pirmą kartą pamatęs Lietuvių Kultūrinį Darželį, savo pamokslą dalį pašventė to darželio ir jo įsteigėjų išgyrimui.

Iš šv. Jurgio bažnyčios, veik visi dalyvavę pamaldose, važiuojo į darželį. Automobilų vilkstinės prieky važiuojo policijos automobilis.

Darželyje programa buvo pravesta šiatvarka: Darželio Sąjungos pirmininkas K. S. Karpius pasveikino atvykusius prie Maironio paminklo. Tada klebonas kun. B. Ivanauskas padėjo vainiką prie paminklo ir pasakė kalbą apie Maironį.

Antrą vainiką, skirtą Dr. Vinco Kudirkos paminklui padėjus, kalbą pasakė LVS Ramovės pirmininkas Vladas Knis-tautas.

Po to susirinkusieji nusileido į darželio žemutinę dalį prie Basanavičiaus paminklo. Ten pirmininkas trumpai nupasakojo darželio istoriją kalbai pasakyti pristatė PLB pirmininką St. Barzduką. Jis kalbėjo apie Dr. Basanavičiaus, kaip tautos žadintojo, mokytojo ir švietėjo darbus ir kovą už Lietuvos laisvę, dėl ko Basanavičius ne veltui vadinamas Lietuvos laisvės tėvu. Prie Basanavičiaus paminklo vainiką

padėjo -- S. Barzdukas ir K. Karpius.

Iš darželio, daugelis važiuojo į naujos parapijos salę kur buvo surengti vieši pietūs su programa.

Programą pradėjo Darželio Sąjungos vicepirmininkas Juozas Sadauskas, darželio darbuotojas nuo pat pradžių. Jis kalboje paminėjo savo ir kitų ankstyvųjų lietuvių pastangas darželį ugdyti.

Toliau pristatė Darželio Sąjungos pirmininką K.S. Karpių, kuris darželį steigiant buvo sekretoriaus pareigose. K.S. Karpius supažindino su Darželio Sąjungos veikla. Ją sudarė katalikiškų ir tautinių anais laikais Clevelande gyvavusių draugijų atstovai ir paskiri veikėjai. Valdyba buvo išrinkta net iš 12 asmenų, kurių vardus suminėjo -- jų pusė jau mirė, mirė ir du pirmesni pirmininkai. Supažindino dalyvius su dabartine darželiopadėtimi: jau vos tik keturis asmenis galima buvo gauti į valdybą, visi senieji, tik vienas iš naujųjų ateivių Vytautas Braziulis ir tai atstovauti seną SLA 14-tą kuopą Clevelande.

Karpius prašė naujuosius dalyvauti darželio valdyboje, darželiui globoti ateityje.

Iš minėjimą atvyko Marė Misčikienė, buvusi darželio veikėja nuo pat pradžios, ir valdybos sekretorė virš 25 metus iki išvykimo į Floridą.

Trumpai papasakojo savo atsiminimus ir pateikė naujus sumanymus buvęs pirmutinės valdybos vicepirmininkas Lietuvių Superior Savings sekretorius - išdėtininkas Jonas T DeRigh-ter.

Svečias kunigas P. Geiščiūnas dalyvavo pietuose su vietine BALF skyriaus valdyba, ir savo kalboje vėl pareiškė pasigėrėjimą tokiu paminkliniu mūsų tautai (Nukelta į 7 psl.)

Klebonas kun. B. Ivanauskas deda vainiką prie Maironio paminklo lietuvių kultūriname darželyje. Kairėje stovi Darželio Sąjungos pirmininkas K.S. Karpius ir kun. Sugintas. J. Carlos nuotrauka

SIŪLO GELBĖTI...

(Atkelta iš 1 psl.)

mėlioravimo darbais kraštotyrininkų tiesioginis uždavinys surasti, suregistruoti ir išgelbėti nuo sunaikinimo mobiliuosius kultūros paminklus -- griaunamuose pastatuose esančius senovinius buitines reikmenis ir darbo įrankius. Kur įmanoma, reikia detalčiau užfiksuoti nuotraukose ir piešiniuose bei brėžiniuose pačias sodybas. Kaip tai padaryti, nurodymai Istorijos instituto išplatintose anketose ir 'Kraštotyros' leidiniuose. Būtina suregistruoti visą griaunamos sodybos savininko inventorių, tiek senovinį, tiek dabartinį, pavyzdžiui, fabrikinės gamybos įrankius, buitines reikmenis, drabužius, audinius, susisiekimo priemones. Tai atspindės šiuolaikinį kaimo civilizacijos laipsnį, o po kurio laiko bus didelės vertės istorinė medžiaga, kaip kad šiandien yra nepaprastai vertinga Kauno M.K. Čiurlionio dailės muziejaus 1936 metų etnografinės ekspedicijos suinventorintų sodybų medžiaga".

"Kraštotyros draugijos suvažiavimas daugiau gėsi draugijon subūręs 26 tūkstančius kraštotyrininkų... Deja, ne visi kraštotyrininkai žino, kad medinės klumpės, medpadžiai, keturpalis ar penkiapalis senelės sijos toks pat vertingas mūsų liaudies istorijos paminklas, kaip ir akmeninis kirvukas ar senovinių laikų papuošalas".

Prie Kauno marių, steigiamame Liaudies buitines, arba Tėviškės muziejuje, jau statomas 12-asis perkeltas pastatas. Čia atvirame ore bus įrengtas muziejus, atstovaujantis visos Lietuvos etnografiniams rajonams. Bus atkurtas tikras praeities laikų valstiečių gyvenimas: čia bus ir autentiškų namų apyvokos daiktų, ir darbo įrankių, tose sodybose gyvenę žmonės dėvės praeities šimtmečiams būdingais autentiškais drabužiais. Vadinasi, visokiais griaunamų sodybų daiktais gali patarnauti Tėviškės muziejui. Tik tuos daiktus melioratoriai, kraštotyrininkai turi apsaugoti nuo sunaikinimo ir apie juos informuoti Tėviškės muziejų (Kaunas, Muziejaus g. 13)".

Taip dedamos pastangos, kad Lietuva liktų ne visiškai nutrinta nuo žemės veido... (ELTA)

PRIEŠ 30 METŲ... (3)

Hitleris nenorėjo atsisakyti užkariavimo džiaugsmo

1939 metų rugpiūčio 25 d. 18 val. Hitleris atšaukė savo prieš nepilnai tris valandas duotą įsakymą pradėti operaciją "Fall Weiss" t.y. už 13 valandų pulti Lenkiją. Tačiau prie valgo mojo stalo jis filosofavo: "Esu dabar 50 metų, pačiam pajėgume. Turiu dabar išspręsti problemą. Už kelių metų aš tai jau nesugebėčiau padaryti vien dėl fizinių jėgų išsekimo ir gal būt net dėl dvasinių". Tą pačią dieną Hitleris, norėdamas 'nusipirkti' D. Britanijos neutralumą, jai pasiūlė šešių punktų planą, kurio paskutinis punktas bylojo: "Vokietija išsipareigoja ginti britų imperiją, jei toji būtų kur užpulta".

Britus, kurie pavojų jautė tik iš Vokietijos pusės, toks pasiūlymas tik užgavo. Jie tos 'globos' atsisakė, tačiau kartu sustiprino spaudimą į Lenkiją derėtis dėl Danco ir koridoriaus.

Rugpiūčio 28 d. Londonas pasiūlė tiesiogines Vokietijos - Lenkijos derybas. Hitleris į tą pasiūlymą reagavo tokiu pareiškimu: "Vokiečių vyriausybė priima... britų tarpininkavimą pasiūlymą, pagal kurį toji pasirūpins, kad lenkų igaliojimas būtų pasiūstas į Berlyną. Ji (vokiečių vyriausybė) skaičiuoja, kad lenkų pasiumtins atvyks 1939 m. rugpiūčio 30 d.".

Tai buvo lygu ultimatumui ir kai britų pasiuntinys vėliau norėjo gauti jo tekstą, Ribbentropas atsisakė duoti, aiškindamas, kad lenkai jau pavėlavo teigiamai atsakyti. Ko Hitleris norėjo, buvo tik 'alibi' prieš pasaulį, kad jis norėjo taikos.

Rugpiūčio 31 d. Hitleris samprotavo: "Anglija ir Prancūzija niekaip prieš mus nežygiuos (werden nie gegen uns marschieren). Per keletas savaites Lenkija bus sunaikinta ir 'der ganze Spuk is aus'".

Jis vėl įsakė pradėti operaciją Fall Weiss. Sekantį rytą vokiečiai įžgiavo į Lenkiją.

Po kelių valandų apie tai žinojo jau visos pasaulis, tačiau Londonas ir Paryžius dar nepamėtė vilties taikai. Ambasadoriai Henderson ir Coulondre apsilankė pas Ribbentropą ir jam pareiškė:

"Jei vokiečių vyriausybė nėra pasiruošusi savo kariuomenę tuojau pat

atitraukti iš Lenkijos teritorijos. (D. Britanija ir Prancūzija) išpildys savo išsipareigojimus Lenkijai". Jie tačiau pridūrė, kad tai nėra 'ultimatus', o tik 'ispėjimas'. Hitleris tai palaikė savo pažiūros apie Vakarus patvirtinimu.

Tos pačios rugsėjo 1 d. 13 valandą 25 min. britų ministerių kabinetas galutinai apsisprendė, kad nėra prasmės pradėti bet kokias derybas, kol vokiečiai nepasitrauks iš Lenkijos. Sušaukti naują konferenciją dabar, pagal britų užsienio reikalų ministerių lordą Halifax'ą būtų tiek pat prasmės, kiek "lavoną apšlakstyti šventu vandeniu".

Tai buvo galas britų 'appeasement' politikos, kuri nuo 1933 m. vis nusileisdavo vokiečiams. Bet prancūzai, kurie iki 1933 m. Versalyje nustatytą tvarką laikė šventu ir neliečiamu, ir kurie britus tik nenoromis sekė, nes nenorėjo vieni kovoti, dabar pasirodė daugiau nuolaidūs už britus. Jų užsienio reikalų ministeris Bonnet įsakė savo ambasadoriui Londone Corbin pasakyti lordui Halifax, kad jis 'nesidalina su jo nuomone' apie konferencijos beprasmumą.

Kai vėliau paaiškėjo, kad ir Mussolinis atsisakė nuo bet kokios anksčiau puoselėtos konferencijos minties, turėjo ir prancūzai 'pasidalinti' Halifaxo nuomone. Bet nepaisant prastos mobilizacijos, jų kariuomenei buvo duotas įsakymas neišprovokuoti jokio susirėmimo su vokiečiais.

Jų žvalgybos duomenimis, vokiečiai buvo daug stipresni negu iš tikro. Prancūzų vyriausybė buvo painformuota kad vokiečiai yra sumobilizavę 4 milijonus vyrų, iš tikro buvo tik 2,6 Tais pat duomenimis vokiečiai turėjo sukoncentravę prie savo Vakarų sienos 1,5 milijono karių, iš tikro buvo tik 900.000. Prancūzai išivaizdavo, kad vokiečiai turi prie jų sienos tarp 1.500 ir 1.800 tankų, iš tikro nebuvo nė 50.

Bet ir prileidus, kad tie žvalgybos duomenys būtų tikri, prancūzai vis tiek turėjo persvarą, kurią jie galėtų išnaudoti ofensyvai.

Jų generalinio štabo viršininkas gen. Gamelin visai teisingai samprotavo tą rugsėjo 1 dieną: "Jei mes dabar leisime, kad Lenkija būtų sunaikinta, už kelių savaičių mes atsidursime dar rimtesnėje situacijoje". Tačiau jis, kaip ir visi kiti prancūzų vadai, nesukubėjo. Anot Winston Churchillio, prancūzai buvo psichologiškai suparaližuoti.

Iš dalies tai paaiškintina 1-o pasaulinio karo patyrimu. Tada prancūzai laikėsi 'ofensyvos bet kokia kaina' doktrinos ir neteko milijono karių. Po karo pas juos išgalėjo 'gynimosi ant įstiprintos linijos' manija. Tarp 1932 ir 36

metų jie pasistatė Maginot liniją, kuri padarė milžiniškos įtakos jų galvosena. Pasak jų krašto apsaugos ministerio generolo Louis Maurin pareiškimą 1935 metais: "Jei išleidžiami milijardai gerom ir solidžiom tvirtovėm, nepasiduodama kvailai minčiai iš jų išeiti ir išleisti į avantiūras". Prancūzai ramiai laukė savo eilės. (vm) (Bus daugiau)

PARDUODA ĮMONĖ

Jonas L. Kasmauskas, sulaukęs 86 m. amžiaus, parduoda savo plačiai žinomą įmonę, įsteigtą ir veikiančią nuo 1919 metų, Boston Instrument Mfg. Co. Inc. Parduodamos gerame stovyje mašinos apdirbimui metalo ir stiklo. Jis nori kad ta įmonė ir toliau būtų lietuvių rankose, nors svetimi jau nori ją perimti.

Lietuviai nusimaną mechanizme, linę į pramonę įgytų šią įmonę nebrangiai, kartu su šešiais Kasmausko išradimų patentais. Dirbtuvė pilnai veikia, turi \$25,000 vertės užsakyimų. Labai pelninga gamyba Veterinary Syringes, daugelio kitų dalykų.

Dirbtuvė bus parduota trumpu laiku. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės tiesiog į JOHN L. KAS, SR., 75 Armandine St., Dorchester, Mass. 02124. Telefonas 288-9042. Skambinti 8 val. ryto iki 12 v. dienos, arba 8 val. iki 11 v. vakare.

HELP WANTED MALE

DIEMAKERS
BORING MILL OPERATORS
MILLING MACHINE
OPERATORS
MACHINE REPAIR

Immediate job openings. Top wages. Excellent fringe benefits. Long program. Over-time.

Apply personnel Department

REPUBLIC DIE & TOOL CO.
45094 Van Born Rd.
Wayne, Mich.
721-7800 (71-73)

SHEET METAL FOREMAN

Excellent salary and fringes.

Outstanding opportunity for

WORKING FOREMAN who can deliver the goods. Must be a good layout man, familiar with equipment, cabinet fabrication.

If you are a fast, accurate worker, who can produce on schedule, phone

313-345-4250 ask for Mr. Farrend for your KEY TO OPPORTUNITY.

(71-73)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVICIUS

AUSTRALŲ-SOVIETŲ BIČIULYSTĖ

Šiuo metu Australijoje sukėlė audrą staigus ir griežtas užsienio politikos linijos pasikeitimas Sovietų Rusijos atžvilgiu. Dar visai neseniai Australijos gynybos ministeris Fairhall buvo viešai kalbėjęs apie pavojus, kuriuos gali sukelti Sovietų Rusija, jeigu jai pavyks išsipausti į Indijos vandenyną.

Po tos kalbos paminėti du faktai: Krašto apsaugos biudžeto sumažinimas ir Australijos sostinėje (Canberra) įvykęs JAV, Naujosios Zelandijos ir Australijos pasitarimas savitarpinės pagalbos tarybos (Anzus Council) rėmuose. Ameriką čia atstovavęs valstybės sekretorius Rogers savo kolegoms nurodė, kad Sovietų Rusija, norėdama izoliuoti Kiniją, siūlo kolektyvinio saugumo sistemą Azijoje.

Šis Rogers pareiškimas būtų praėjęs negirdomis, jeigu po to nebūtų sekęs Australijos užsienio reikalų ministerio pareiškimas parlamente, kad Australija sutinka su Sovietų Rusijos buvimu Indijos vandenyne ir kad ji yra pasiryžusi svarstyti Sovietų Rusijos pasiūlymus regionalinio Azijos saugumo klausimais. Pasitarimai tais reikalais jau esą vykdomi.

Be Rogers spaudimo, atrodo, buvo ir kitų priežasčių, kurios vertė Australijos vyriausybę išeiti viešumon su savo užsienio politikos nepopuliariais keitimais. Tas išėjimas padarytas ypač nepalankiu vyriausybei momentu: parlamento rinkimų išvakarėse (rinkimai įvyks š.m. spalio 25 d. ir nuo jų priklausys dabartinės vyriausybės likimas). Nors užsienio politikos klausimai Australijos parlamento rinkimuose ligšiol neturėdavo lemiančios reikšmės, tačiau reakcija dėl to pakeitimo privertė ministerį pirmininką Gorton aiškinti, kad Australijos užsienio politika pasiliko ta pati. Pasikeitimą ginčija ir užsienio reikalų ministeris, tačiau SSSR pasiuntinybė rado reikalo viešai pasveikinti Australiją dėl jos "realistinės linkmės" užsienio politikoje.

Ligšiol valdančioji liberalų partija per rinkimus visada pasigardžiudama save vadindavo anti-komunistine, o komunistų etiketes lipindavo Darbo Partijai. Ir tai neatrodydavo perdėta, nes du buvę Darbo Partijos paskutinių dviejų dešimtmečių vadai (dr. Evatt ir dr. A. Calwell) dažnai žvilgėdavo Maskvos linkui. Be to, darbininkų unijose, kurios sudaro visą Darbo Partijos stuburkaulį, yra gana stipri komunistų ir jų simpatikų įtaka. Dabar darbiečiai trina rankas ir patys staiga pavirto atvirais Sovietų Rusijos smerkėjais. Darbo Partijos kairiojo sparno šulas, kuris neseniai pretendavo ir į Darbo Partijos vado vietą, dr. J.F. Cairns pasiskubino paskelbti straipsnį, kuriame jis nurodo, kad Sovietų Rusijos bijo ir nekenčia dešimtys tūkstančių naujųjų australų, o SSSR buvimas Pietryčių Azijoje yra nepateisinamas ir pavojingas, kaip ir intervencija Čekoslovakijoje (Australijos komunistai tą intervenciją viešai pasmerkė).

DLP (Demokratinė Darbo Partija) yra Darbo partijos atskala, kuri savo politinės veiklos pagrindą yra pasirinkusi kovą prieš komunizmą. Ligšiol jos atstovai parlamente rėmė liberalų vyriausybę, bet dabar ji smerkia gynybos biudžeto sumažinimą, o ypač bičiuliavimąsi su SSSR. Šios partijos vadas McManus TV diskusijose Australijos užsienio reikalų ministeriui į akis primetė faktą, kad jis užmiršo ką Sovietų Rusija padarė su Lietuva, Latvija, Estija ir kitais kadaise laisvais Europos kraštais.

Patys australai pamini Lietuvą ir kitus bolševikų pavergtus kraštus, o mes tuo tarpu tylim. Juk kaip gyvi sovietiškojo imperializmo liudininkai, turime ne tik teisę bet ir pareigą viešai priminti, kokiais tikslais Sovietų Rusija sudarinėjo įvairiausius "savitarpinės pagalbos" ir "nepuolimo" paktus, o taip pat kas atsitinka su tais kraštais, kurie patiki "gerais" Rusijos norais. Bendruomeninių institucijų vadovai, kurie turi mandata kalbėti visų vietos lietuvių vardu, šiaūsi tik savo tarpe, nors dabar galėtų viešai pareiškimais bent paremti tuos australus, kurie patys sako, kad minėtas užsienio politikos pakeitimas juos išiutino ir apvydė.

Vienintelį žingsnį tepadarė tik Federalinė Baltų Taryba. Ji pasiuntė ministeriui pirmininkui Gorton protestuojantį pareiškimą, tačiau apie jį ligšiol nei australiškoj, nei lietuviškoj spaudoj nė vienu žodžiu neužsiminta.

• PIRMĄ KARTĄ AUSTRALIJŲ buvo pastatyta lietuviška operetė. Adelaidės vyry oktetas "Klajūnai" savo metinių sukurtų vyry proga š.m. rugpiūčio 30 d. pateikė visuomenei Miko Petrausko vieno veiksmo komišką operetę Consilium Facultatis. Ji praėjo dideliu pasisekimu ir bus kartojama š.m. spalio 25 d. Vėliau keilias ir į kitas kolonijas. Klajūnų oktetą sudaro E. Duchauskas, V. Šulcas, J. Baranauskas, V. Vosylius, V. Opulskis, J. Neverauskas, J. Ramanauskas ir P. Duoba. Oktetą pianistė N. Masiulytė šiuo laiku yra išvykus į dykumas, kur studijuoja senųjų australų muziką, o vadovė solistė G. Vasiliauskienė, paleidus oktetą trumpų atostogų, išskrido į Canberą koncertuoti Pabaltiečių Festivaly.

• LITUANISTIKOS STIPENDIJOMIS ALB Krašto Valdyba nutarė pagerbti mirusį J.J. Bačiūną. Stipendijų skyrimo detalės bus paskelbtos vėliau. Ta pati valdyba planuoja išleisti specialų leidinį - albumą vėlionies ryšiams su Australijos lietuviais išryškinti.

• LIETUVOJE LIKUSIŲ GIMINIŲ LANKYMAS paskutiniu laiku kiek pagyvėjo. Neseniai gimines aplankiusi, sugrįžęs p. Mingevičienė, o dabar į Lietuvą pas gimines patraukė dr. L. Petrauskas ir jo sesuo Guoda. Dailis gimines vizituoja, savo keliuone slepia, o kairie pasimatymus su giminėmis skiria Lenkijai.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prehumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

laiškai Dirvai

KLAIDINGAI BUVAU SUPRASTAS

Su giliu rūpesčiu prof. Stasys Žymantas savo paskaitoj išvagalai nurodė mūsų politinės veiklos sustingimo ir neefektingumo priežastis. Reikia tikėtis, kad jo raginimas pergalvoti, išsiaiškinti ir naujai nusistatyti mūsų politinius uždavinius, mus pagaliau išjudins nesitenkinti kovingais žodžiais ir nelaikyti jų kova.

Turiu, deja, nurodyti vieną klaidą prof. Žymanto paskaitoj, kur jis man priskyrė pasiūlymą "apsiriboti satelitinio statuso Lietuvai reikalavimu" (Dirva, 1969. VIII, 27). To niekad neesu siūlęs. Priešingai, nelygstamą Lietuvos valstybinės nepriklausomybės tikslą siūliau išryškinti atskiriant pašalinius krašto vidaus santvarkos klausimus. Pilnai sutinku su prof. Žymantu, kad "pirmas, besąlyginis ir vieningas laisvųjų lietuvių reikalavimas turi būti grąžinti Lietuvai jos valstybinę nepriklausomybę".

Taip pat sutinku, kad tarptautinė teisė nežino satelitinio statuso. Tai žurnalistinis terminas, kuris, tačiau gantiksliai ir vaizdingai nusako kai kurių, Brežnevo doktrina supančiotų, Rytų Europos valstybių tikrąją politinę padėtį.

Nesusipratimas, matyt, kilo iš mano teigimo, kad net "liūdniausio iš satelitų padėtis Lietuvai būtų didelis laimėjimas", nes tai sudarytų sąlygas "nukeliauti Rumunijos pramintais takais" -- atseit laimėti pilną valstybinę nepriklausomybę ("Laisvės kovos metodiką peržiūrint", Metmenys Nr. 10, 1965, p. 141). Kiekvienas tautos padėties tėvynėje pagerėjimas, ar priepaudo palengvėjimas, ar žingsnis jos valstybingumo atstatymo kryptimi yra pagerėjimas ir siektinas.

Ar negeriau būtų, kad Lietuvoj liautųsi religijos persekiojimas, ar kūrybinės laisvės varžymas? Jei atsirastų galimybių mums kuo nors prisidėti, kad tie persekiojimai ir varžymai bent sušvelnėtų, argi būtų pateisinama tokias progas praleisti? Tačiau tai visai nereiškia, kad religinė ir kūrybinė laisvė, ar riboto suverenumo satelitinė padėtis galėtų pakeisti pagrindinį tautos kovos tikslą. Jis lieka pastovus. Minėta me savo straipsnyje nurodžiau, kad "Mūsų tautinė ir net asmeniška savigarbą verčia mus neatlaidžiai reikalauti lygių teisių savo tautai kitų pasaulio tautų tarpe. Todėl savo valstybės atstatymo atsisakyti negalim".

Algimantas P. Gureckas

DĖL SIUNTINIŲ Į PAVERTGĄ LIETUVĄ

Lietuvių laikraščiuose talpinamas "Cosmos Parcels" siuntinių firmos skelbimas yra klaidinantis, todėl reiktų

šios firmos pareiškimus interpretuoti plačiai žinomų faktų šviesoje, stantant lietuviškus interesus pirmoje vietoje aukščiau visų kitų.

"Cosmos" skelbimai sako: "tūkstančiai klijentų patenkinti". Įdomu, kaip "Cosmos" galėtų įrodyti, kad taip iš tikrųjų yra. Aš žinau, kad daugelis nėra patenkinti ir štai kodėl, būtent, vieno siuntinio persiuntimo išlaidos yra tokios:

muitas -- 86.09 doleriai; mokestis -- 2.50 dol.; patarnavimas -- 14.00 dol.; pašto ženklai -- 9.85 dol.; apdrauda -- 1.00 dol. Viso -- 113.44 dol.

Kas gali būti patenkintas, kada vien tikrai už persiuntimą tenka mokėti pasakišką sumą, kurios nė vienas kraštas nereikalauja? Visi gerai žinome, kad šios sumos eina tik į Kremiaus kišenę, bet ne siuntimo išlaidoms padengti.

Mano siuntiniai dingo prieš maždaug puse metų ir iki šiol gavau už juos atlyginimo tikrai už 45 centus apdraudos advokato dėka. Kur pražuvo apdraudos likusi dalis reikės aiškintis per teismą. Kiti nė cento nėra gavę už sugadintus siuntinius, kurie taip pat apdraudą mokėjo ir tikėjo skelbimams, kad visi siuntiniai apdrausti ir garantuoti pristatymas.

Būtų gera, kad mūsų spauda talpintų ne vien apmokamus skelbimus, kurie dažnai klaidina visuomenę, bet talpintų ir siuntėjų, ypač nukentėjusių dėl klaidinamų skelbimų, pareiškimus.

L. Kulikauskienė

NUTAUTĖJIMAS IR SPAUDA

Jau baigiasi Švietimo ir Šeimos Metai. Ar lietuviai šių metų temą išpildė? Daug lietuvių baigė mokslus (atliekant švietimo daly) ir tuoju išsijungė į šeimyninę dalį.

Nelengva yra išlaikyti savo grupės kultūrą ir kalbą. Dėl to mes stengiamės kuo daugiau diskutuoti, kaip išvengus nutautėjimo. Turbūt nėra tokio susirinkimo ar posėdžio, kur šitos temos nebūtų paliestos. Spausdintas žodis yra efektingiausia priemonė perduoti visiems mūsų problema ir būdus jai išspręsti. Kiekvienas supranta, kad jo šeima yra ne vienintelė, kuri turi kovoti su nutautėjimu.

Deja, daugelis laikraščių, nors bando padėti, kartais tik daugiau pakorena ugnį, kuri galės visus mus sunaikinti. Kokia garbė yra mums skaičiuoti, ypač per Lietuvių Švietimo ir Šeimos Metus, gražų straipsnį apie lietuvių ar lietuvaite, baigiant žodžiais "ir A... su situok su svetimtaučiu O..." Faktai įrodo, jei sukuriami mišri šeima, tai daugelis pameta savo etninę grupę ir išaugina vaikus su svetimtautiškais papročiais. Tad, nejaugi, tokios žinutės pa-

Kalbėdamas apie okupuotos Lietuvos ūkiopadėti savo straipsnyje lenkų žurnale "Kultura" E. Žagiell visų pirmą pastebi, jog paskutiniiais metais prieš II Pasaulinį karą Lietuvą, tada jaunatėkusi Klaipėdos krašto ir dar neatgavusi Vilniaus sritį, užėmė antrą vietą po Bulgarijos kaip mažiausiai supramontintas kraštas Europoje.

Karui pasibaigus, Lietuvą okupavusiems

deda mūsų kovai. Kiti laikraščiai, bando svetimtaučių pavardes su lietuvininti, kad skaitytojas nesijaudintų, kad dar vienas iš mūsų nutirpo. Karts nuo karto šis veiksmas pasiseka, bet turbūt visiems sunku išsivaizduoti, kad "Gladys O'Leary" ar "Gregoris Eisenšteinas" yra lietuviai.

Aš čia nenoriu per daug kaltinti mišrių šeimų. Yra pavyzdžių, nors keletas, kurie sulietuviną vyrą, žmoną ir vaikus ir stipriai veikia mūsų labui. Taip pat ir nenoriu kaltinti visų laikraščių: yra mažas skaičius, kurie nespausdina žinių apie mišrias su-tuoktuves, nepaisant kokio žymūs tėvai yra.

Spauda buvo ir turi būti netik dienos įvykių sąrašas, bet turi duoti pavyzdį visiems, kas yra priimtina ir kas ne, moraliniai bei kultūriniai. Juk nė vienas laikraštis nerašo, kad žmogų dystė yra geras dalykas, ar kad vogimas yra sveikas kiekvienam!

Laikraštis turi išskirti geras žmogaus savybes, tad aprašant lietuvių gyvenimą, reikėtų duoti gerą pusę, o ne blogą. Žinoma, bus tokių, kurie sakys, kad reikia kiekvieną pusę parodyti, nes kitaip bus cenzūra, bet toks tvirtinimas neturi jokios vertės. Nesvarbu kiek laikraštis bando būti objektyvus, vistiek yra gyvenimo "pozicija". Mūsų laikraščiai net ir nebando būti objektyviai, jie visi aiškiai stovi už lietuvių. Tad išlaikant "pozicijos liniją", turi perduoti viską, kuo mes galime savo gyvenime didžiulis. Cenzūros klausimo čia nėra, nes galės skaičiuoti amerikoniškame laikraštyje apie tas pačias vestuves.

Jaunuolis, kuris matys žinias apie mišrias vestuves, galvos, kad jų daug vyksta visur, kad yra priimtinos, ir, kad niekas negali nieko padaryti prieš nutautinimo reikalą. Kaip tėvas savo vaikams galės sakyti: veskis lietuvaite, jei jam galės parodyti laikraštį, kuris aprašo, kad nebūtina reikia kurti lietuvišką šeimą. Kodėl jaunimas klausys savo žodžių, jei matys, kad kiti neklusau, ir niekas nesipriešina. Už tat laikraščių redaktoriai turėtų prižiūrėti, kad kiekvienas straipsnis remtų lietuvių.

Vystantis jaunuolis

NŪDIENĖS LIETUVOS PRIEŠINGYBĖS: PRAMONĖ IR ŽEMĖS ŪKIS

Stasys Žymantas

sovietams prireikė kelių metų kraštui "pacifikuoti". Kokios rūšies buvo toji "pacifikacija" ir kokios buvo jos išdavos rodo tas faktas, kad dar 1959 m. moterų skaičius Lietuvoje sudarė 54% visų gyventojų, o vyrų -- tik 46%. Tik po to sovietai galėjo pradėti Lietuvos industrializaciją, kuri buvo vykdoma sparčiu tempu, tačiau visai nesiškai, turima vietinės žaliavos baze. Šis prievartinis Lietuvos supramoninimas visiškai pakeitė buvusią krašto visuomeninę socialinę struktūrą. Jos išdavos beveik pusė krašto gyventojų šiandien gyvena miestuose. Nūdienė Lietuva jau nėra tas žemės ūkio kraštas, kokiu ji buvo prieš karą.

Sovietai giriasi pasiekę didelių laimėjimų naujos Lietuvos pramonės gamyboje. Pavyzdžiui, sovietinės statistikos duomenimis 1969 m. Lietuvoje buvo pagaminta virš 4 milijonų elektros skaitliukų, kas sudaro apie 90% visos Sovietų Sąjungos pareikalavimo. Tais pačiais metais Lietuvoje buvo pagaminta puse milijono mažų motorinių dulkių siurblių, šaldytuvams ir pan., 50,000 televizijos aparatų, 350,000 dviračių, 200,000 vonių, 10 milijonų porų odinių batų, 300,000 tonų sieros rūkščių, 800,000 tonų cemento, maždaug tiek pat dirbtinių trąšų ir t.t. ir t.t. ir t.t.

Net turistai jiems skirtuose Maskvos viešbučiuose sėdi ir ilsiant pagarsėjusio Vilniaus baldų fabriko pagamintų kėdžių ir fotelių.

Didelės pažangos pasiekta krašto elektrifikacijos srityje. Elektros energija šviesai ir dujos kurui jau pasidarė prieinamos ir kolchozų suvartam Vilniaus krašto valstiečiui. Be vietinių mažų jėgainių, kurios dalinai varomos durpėmis (apie 2 milijonų tonų kasmet), yra pastatyta didelė jėgainė prie Kauno ir milžiniška, 1,2 milijonų kilovatų pajėgumo šiluminė stotis prie Vievio, kuri varoma vamzdžiais iš Ukrainos gaunamomis dujomis. Tarp Vilniaus, Kaišiadorių ir Trakų pastatyta užtvanka ir trys ežerai sujungti į vieną. Čia išaugo visas naujas Elektrėnų miestelis, kurio šiluminė stotis tiekia elektros energiją pusei Lietuvos. Ši stotis yra įjungta į šiaurinės Rusijos elektros stočių tinklą.

Žinoma, sovietinės statistikos pateikiamas okupuotos Lietuvos pramonės pagamintų gaminių astronominius skaičius tenka priimti su nemažu rezervu. Pavyzdžiui, sovietų statistika nurodo, kad dirbančiųjų skaičius Lietuvoje, neįskaitant kolchozininkų, viršija milijoną, mokinių skaičius siekia pusę milijono, gaunančių pensiją taip pat yra pusė milijono. Bet tokiu bū-

du beskaiciuojant išeitų kad visiems nemokyklinio amžiaus vaikams, kolchozininkams su šeimomis, kurie sudaro apie 53% krašto gyventojų, miestuose dirbančiųjų nedarbingiems žmonoms liktų mažiau milijono, taigi vos apie 30% krašto gyventojų. Sovietinė aritmetika, pastebi E. Žagiell, čia kažkur nebesueina.

Okupantai taip pat žymiai praplėtė Klaipėdos uostą. Jo apyvarta palyginus su prieškarine, kuri siekė apie vieną milijoną tonų, padidėjo šešis kartus. Tačiau, kaip nurodo E. Žagiell, jei prieš karą lietuviai per tą uostą išveždavo anglių, tai dabar per Klaipėdos uostą daugiausia eksportuojama kaip tik anglis, nors nei Lietuvoje nei kaimyninėse respublikose anglies kasyklų nėra. Autorius todėl spėlioja, kad galbūt toji anglis atvežama iš Silezijos, kur sovietai ją nuperka iš Lenkijos už rublius, o užsieniui parduoda už dolerius.

Didelį vilniečių susirūpinimą šiuo metu kelia naujas okupantų sumanymas nukreipti dalį Neries vandens per Svisločių į Minską, kurio gyventojų skaičius pasiekė 800,000, bet kuriam trūksta vandens. Nepasitikėdami okupantų užtikrinimais lietuviai baiminasi, kad ši sumanyma realizavus, iš Neries liks tikrai sekus upe liūktis.

Be tokiu būdu okupantai planuoja vandens tinklu sujungti Lietuvą su Gudija, kaip didžioji Elektrėnų stotis jau yra sujungta su Rusijos elektros stočių tinklu. Gaudama gi tai stočiai dujų iš Ukrainos, Lietuva šiuo atžvilgiu pasidarė pastarosios priklausoma.

Visa okupuotos Lietuvos naujosios pramonės struktūra, rašo toliau E. Žagiell, šiuo metu yra taip tampriai surišta su sovietiniu užnugariu, kad net prieš palankiausios politinės konjunktūros būtų nepaprastai sunku nuo jo atsipalėti.

Tuo pat metu, kai Lietuvoje atsirado nauja pramonė su plačia gamyba, žemės ūkio gaminių gamyba, kuri prieš karą sudarė Lietuvos eksporto pagrindą, kaip pav. sviestas, bekonas ir kt., katastrofiškai krito. Pakilo tik cukraus gamyba ir Klaipėdoje išaugo žuvininkystės pramonė.

Prieškarinei Lietuvai atgavus Vilniaus sritį, Lietuvos teritorija padidėjo 9 tūkstančiais kv. km., taigi viena šeštąja dalimi, tačiau apdirbamos žemės plotas 1964 m. sumažėjo nuo 2,74 mil. ha. iki 2,43 mil. ha. Galvijų skaičius palyginus su prieškariniu sumažėjo 10%, neraguotių -- nuo 1,25 mil. iki mažiau milijono.

1938 m. sėklinių javų buvo nurinkta nuo pusantro milijono hektarų, o 1964 m. tik nuo 1,1 mil. ha. Derlius Lietuvoje svyruoja metai iš metų, bet vienais nederlingais

metais jis buvo nukritęs iki pusės 1938 m. derliaus. Visai nusmuko daržininkystė. Daržovės tenka importuoti iš kitų respublikų.

Žinoma, nebe to, kad nebūtų ir laimėjimų. Kaip kuriozą autorius mini vėžių auginimą inkubatoriuose. Bet kas žino, gal vėžius dabar tenka auginti tokiu dirbtiniu būdu todėl, kad neatsargus pramonės plėtimas Lietuvoje užteršė krašto upes ir ežerus.

Okupuotos Lietuvos kolchozų administracija neracionali ir turi daug trūkumų. Beveik pusę lėšų dirbantiems apmokėti praryja išpusta kolchozų administracija. Iš viso kaip nurodo E. Žagiell, dabartinė sovietinė žemės ūkio organizacija Lietuvoje yra visiškai priešinga lietuviškai tradicijai ir lietuvių mentalitetui. Todėl ji iki šiol nedavė ir negalėjo duoti geresnių rezultatų.

Jau keli metai, kaip mažiau vyksta mažesnių kolchozų jungimas į didesnius vienetus, vadinamus agromiestus. Tai, žinoma, surišta su žemės ūkio mechanizacija ir krašto elektrifikacija. Bet kolchozininkų suvarymas iš agromiestų taip pat turi paslėptą tikslą paversti juos sovietiniais robotais.

Be to, kadangi naujų pastatų statyba žemės ūkyje vyksta labai lėtai, o senos sodybos nyksta arba likviduojamos, Lietuvoje atsirado nepaprastai didelis gyvenamojo ploto trūkumas. Tik 1970 m. numatoma pasiekti 7,7 kv. mt. gyvenamojo ploto vienam asmeniui, kas yra beveik tris kartus mažiau negu Australijoje.

Bendras sovietinių okupantų Lietuvoje šeiminkavimo rezultatas yra žemas gyvenimo lygis. Pav., prieš keletą metų vduinis dirbančiojo uždarbis Lietuvoje buvo 60 rublių, o netrukus po to visoje Sovietų Sąjungoje 60 rublių uždarbis buvo nustatytas kaip minimalus.

E. Žagiell taip pat rašo, kad akivaizdūs liudininkai prieš keletą metų teigė, jog gyvenimo lygis Lietuvos miestuose buvo kiek žemesnis, negu pav. Sibire, o kaime -- daug žemesnis. Dabartiniu metu padėtis kaime kiek pagerėjusi, o gausūs iš Amerikos artimųjų gaunami siuntiniai kai kur sudaro klaidingą pasiturinčio gyvenimo iliuziją.

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

EXPERIENCED
SHOE REPAIR MAN WANTED
All-round man—52 weeks guaranteed.
Paid vacation—top salary.
Call (216) 442-1810
RICHMOND MALL,
RICHMOND HEIGHTS, OHIO
(69-72)

DABARTINĖ LIETUVIŲ TAUTOS PADĖTIS

V. VAITIEKŪNO PASKAITA AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE
DETROITE, 1969 M. RUGPIŪČIO 30 D.

Mūsų tautos dabartinė padėtis nuodugniau apžvelgti reiktų ne vienos paskaitos, o galbūt kelių. Čia bus bandoma suglausti pavaizduoti mūsų tautos dabartinę padėtį tik dviem atžvilgiais: okupanto sudaryto politinio - dvasinio klimato atžvilgiu ir okupanto sudarytų biologinių - ūkinių sąlygų atžvilgiu.

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJA

Okupuotai Lietuvai administruoti ir asimiliuoti Maskvos atrama pačioje mūsų tautoje yra Lietuvos komunistų partija. 1968 ji turėjo 99,173 narius. Tatai sudarė 3,2% visų Lietuvos gyventojų. Lietuviai partijoje išbuvę 12 ar mažiau metų, sudarė 73,6% visų partiečių, o partiečiai, partijoje išbuvę ilgiau kaip 22 metus, -- 8,5% visų partiečių. Kiekvienas partijos rajono komitetas (yra 44 kaimo rajonai ir 7 miesto rajonai) turi apie 20 nuolatinių apmokamų instruktorių ir kitų pareigūnų.

Intelektualiniu atžvilgiu partija nėra stipri. Netgi 28,3% partiečių yra baigę ar tik lankę pradžios mokyklą; 51,9% partiečių yra baigę ar tik lankę vidurinę mokyklą ("high school"), ir tik 19,8% partiečių yra baigę ar lankę aukštąją mokyklą. ("Komunistas", 1968, Nr. 9, p. 60).

Organizaciniu atžvilgiu Lietuvos kompartija yra Sovietų Sąjungos kompartijos dalinys. Skirtumas tarp sovietinės respublikos administracijos santykių su Sovietų Sąjungos administracija ir sovietinės respublikos kompartijos santykių su Sovietų Sąjungos kompartija yra esminis. Sovietinė respublika, nors ir tik nominaliai, yra "constituent republic of the Soviet Union", tai yra bent iš vardo federacinis na-

rys. Tuo tarpu kompartijoje net ir tokių nominalių federacinių elementų nėra. Sovietų Sąjungos kompartija yra monopolinės piramidės pavidalo ir sovietinės respublikos kompartija pagal vadinamą demokratinių centralizmą yra absoliučiai priklausoma nuo Kremliaus malonės. Be to, ypatingai išskirtinė padėtis yra sudaryta Rusijos kompartijai. Kai Rusijos respublika, kad ir tik nominaliai, yra vienoje pakopoje su kitomis sovietinėmis respublikomis, tai Rusijos kompartija yra skirtingoje nuo kitų sovietų kompartijų pakopoje. Rusijos kompartija neturi nei savo suvažiavimo, nei savo centro komiteto. Jai tuos organus atstoja pačios Sovietų Sąjungos kompartijos suvažiavimas ir centro komitetas. Tuo būdu Rusijos kompartijos vyriausioji organai sykiu yra vyriausioji organai visų kitų sovietų respublikų kompartijoms. Tuo būdu Rusijos kompartija yra sau sudariusi privilegijuotą ir viešpataujančią padėtį kitų sovietų respublikų kompartijų atžvilgiu. Tuo būdu Sovietų Sąjungos kompartijoje yra įkūnytas visą šimtą procentų carinės Rusijos dėsni -- "edinanaja i nedielymaja", vieninga ir nedaloma. Ir kol tokis kompartijos sąrangos dėsni nebus pakeistas federacinės sąrangos principais, bet kuri viltis apie galimą Sovietų Sąjungos vidaus evoliuciją laisvėjimo kryptimi bus iliuzinė, nes bet kuris evoliucinis režimo laisvėjimas vis tiek bus apspręstas ir sąlygotas vadinamos bendranacionalinės kompartijos politikos ir bendranacionalinės kultūros, siekiančios suniveluoti ir asimiliuoti Rusijos dominuojamas tautas.

Pačioje Lietuvos kompartijoje Kremlui tikrai

patikimų ir nuolankių patikūnų, atrodo, nėra daug, nes visą laiką Lietuvos kompartiją prižiūri rusas, skiriamas centro komiteto II sekretoriaus titulu. (Ta pati praktika ir Lietuvos komso-molo atžvilgiu: vienas centro komiteto sekretorius rusas.) Kad Lietuvos kompartija Kremlui nėra patikima, rodo taip pat faktas, kad 1961 iš paties jos centro komiteto buvo išmesti centro komiteto narys P. Variakojis ir centro komiteto nario kandidatas V. Manikas, o 1968 vėl išmestas centro komiteto nario kandidatas V. Velykonis. Turbūt todėl nuo 1966 metų priėmimas į kompartiją labiau kontroliuojamas ir varžomas.

OKUPUOTOS LIETUVOS ADMINISTRACIJA

Administracija sovietinėje sistemoje yra tik kompartijos nutarimų ir pavedimų vykdytoja. Gal todėl ir pačios Sovietų Sąjungos ir okupuotos Lietuvos administracijos priekyje pastatyti inžinieriai. Nuo 1967.4.15. okupuotos Lietuvos premjeru vietoj M. Šumausko pastatytas Josif Maniūsis, gimęs 1910 Mstislavlio rajone, Gudose, nuo 1945 kompartijos narys, nuo 1955 Lietuvos kompartijos centro komiteto biuronarys. Lietuvoje atsirado tik po II pasaulinio karo.

Šiuo metu okupuotos Lietuvos administracijos viršūnę sudaro vadinamas premjeras, jopirmas pavaduotojas, 2 pavaduotojai ir 25 vadinami ministrai, kurių 20 priklauso atitinkamų Maskvos ministrų ir tik 5 yra respublikiniai, būtent: autotransporto ir plentų; komunalinio ūkio; buitinio aptarnavimo; vietinės pramonės; socialinės apsaugos. Netgi švietimo reikalai, bendrojo lavinimo mokyklos, Stalino ir Chruščiovo laikais buvę "respublikos žinioje, nuo 1966. 8. 26 yra perimti Maskvos žinion. Okupuotos Lietuvos ministrų tarybos sudėtin taip pat įeina plano komisijos pirmininkas ir dar 12 įvairių komisijų, komitetų, valdybų pirmininkai ar viršininkai: kontrolės, kinematografijos, radijo, spaudos, statybos, saugumo, "sajuzselchoz-technika", elektrifikacijos, amatų mokyklų, darbo rezervų, grūdų ir pašarų, statistikos.

(Bus daugiau)

NAUJOS KNYGOS

• **PENKTOJI PRADALGĖ.** Literatūros metraštis. Redagavo K. Barėnas. Nidos knygų klubo leidinys Nr. 71, 1968. Metraštis 412 psl.

• **Jonas Žmuidzinas, RUNČĖ IR DANDIERI-NAS.** Viršelis dail. Halinos Žmuidzinienės. 110 psl. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 72. 270 psl.

• **Mykolas Vaitkus, NE-PRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ.** 1918-1940 m. atsiminimų VII tomas. III dalis. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 82. 270 psl. Nida, 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11, Britain.

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH

\$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%

per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of:

Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH

\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

**TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS**

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(24)

-- Mes pritariame jo malonybės išmintingam sprendimui, -- vėl įsikišo į pokalbį magistras. -- Šioje linksmoje puotoje mes, kraujo praliejimo ne-norime. Mums bus įdomu pamatyti ir įvertinti vokiečio ir lietuvio kautynių meistrystę, bet mes nenorime, kad jų kraujas apšlakstytų šios menės grindis. Ligi tik pasirodys pirmas kraujo lašas, dvikova turi būti nutraukta ir ginčas baigtas. Sutinkate?

-- Aš sutinku, -- atsakė ramiai Šventaragis. -- Dvikova baigsis, kai jo galva nusiris nuo jo pečių, -- niuriai pasakė markgrafas.

Magistras ir vyskupas vėl susižvalgė. Nors nė vienas iš jų nieko neturėjo prieš tai, kad lietuvis galva nusiristų nuo pečių, tačiau Rozenkranco užsispyrimas vis dėlto jiems atrodė perdėtas ir ne vietoje.

-- Tegul garbingas riteris atsimena, kad ir ji pats turi galvą, -- šaltai pastebėjo vyskupas.

-- Tegul ir jūsų malonybė atsimena, kad mano galva tvirtai laikosi ant pečių, -- šyptelėjo markgrafas.

-- Mes su jo prakilnybe magistrų padarėme viską, kad tos dvikovos būtų išvengta, o jei jos negalima išvengti, mes padarėme viską kad ji baigtųsi ko švelniausiai; toliau nebe mūsų galioje. Mano sūnau, -- vyskupas kreipėsi į Šventaragį, -- gal prieš dvikovą norėtum priimti šventąjį krikštą? Tuomet tavo nuodėmės būtų atleistos, ir gal su Dievo malonės pagalba tau atsivertų vartai į amžiną karalystę?

-- Mūsų gerosios laumės man lėmė, kad nuo kardo aš nežūsiu, -- nusišypsojo Šventaragis. -- O jei ir žūčiau, tai nemanau, kad mūsų Anapilyje man būtų blogiau, kaip jūsų amžinoje karalystėje. Jūsų malonybė geriau tepasiūlo tam garbingam riteriui suvesti sąskaitas su savo Dievu, nes šiandakt jis padarė viską, kad tiesiausiu keliu nukeliautų iš šios puotos į velnių pokylį jūsų pragare.

Vėl per menę užtelėjo pasipiktinimo banga. Pasigirdo balsai:

-- Rozenkrancai, nukirsk liežuvį tam pagoniui!

-- Mano sūnau, -- kreipėsi vyskupas į riterį, menei aprimus, -- gal tu prieš dvikovą norėtum išpažinti savo nuodėmes?

-- Pirma aš pasiūsiu to pagonio vėlę sėtonui į rankas, tuomet jūsų malonybė man mažesnę atgailą paskirsi.

-- Garbingi svetimšaliai riteriai ir ordino broliai, -- vyskupas kreipėsi į visą menę, -- visi matėte, kad mes norėjome ginčą išspręsti kaip mus moko viešpaties Jėzaus Kristaus Šventojo bažnyčia, bet, matyt, Dievas skyrė kitaip: tebūna jo šventojo valia!

-- Amen! -- atsakė ordino broliai.

-- Dar vienas dalykas, -- atsistojo Parnus. -- Niekas negali išpranašauti, kaip dvikova baigsis. Jei ji baigtųsi kunigo Šventaragio laimėjimu, aš prašau jo prakilnybę magistrą duoti garbės žodį, kad mums, lietuviams nebus trukdoma išeiti iš šios menės.

-- Mūsų ordino namas niekad nenusižengė vaišingumo papročiai, nenusižengs ir šįkart, -- atsakė iškilmingai magistras. -- Aš duodu garbės žodį, kad, nežiūrint kaip dvikova baigtųsi, lietuviams nė plaukas nuo galvos nenukris apleidžiant šią puotą.

Kai jų kardai susikryžiavo, menėjo stojosi mirties tyla. Ir tada ėmė dainuoti Šventaragio kardas! Riberiai buvo girdėję legendų apie dainuojančius kardus, bet tai buvo krikščionių kardai. Jiems buvo didelė mįslė ir nuostaba, kaip dainuojantis kardas atsirado stabmeldžio rankose. O dainavo Šventaragio kardas kažkaip ilgesingai, švelniai ir glamonėjančiai viliodamas į mirties glėbį amžinam poilsiui. Ir tas dainavimas giliai skverbėsi į prietaringų riterių dvasią, net prasiskverbdamas ir į tokius jų sielos užkampius, kurių pirma nebuvo pasiekęs joks žemiškas garsas. Nors jie drąsinosi ir žvilgčiojo vienas į kitą, o tūlas net ir žegnojosi ir maldą šnibždėjo, tačiau nepajėgė išsivaduoti iš Šventaragio kardo mistiško ir buriančio dainavimo, kuris, rodėsi, ir juos viliojo į saldų Amžinybės glėbį.

(Bus daugiau)

MINĖS 20 METŲ SUKAKTĮ

ALT S-gos PHILADELPHIJOS SKYRIUS
RUOŠIASI IŠKILMINGAI PAMINĖTI SA-
VO VEIKLOS SUKAKTĮ

ALTS-gos Philadelphia
jos skyrius rugsėjo 27 d.

ŽVILGSNIAI

KESTUTIS GAIDŽIONAS

Užsieniniai automobiliai, kurie su kiekviena diena įgauna Amerikoje vis daugiau ir daugiau populiarumo, nejuokais erzina Detroitą, ir sistematingai tuština amerikiečių automobilių pramonės pelno maišelius.

Detroitas į mažųjų, ar kompaktinių automobilių rinką vis mėtosi be plano.

1960-1963 metais buvo pirmoji vietinių mažųjų automobilių banga. Fordas, Chevroletas, Mercury, Pontiac, Oldsmobile -- visi buvo išleide palyginant pigius, ekonomiškus, mažus modelius. Bet... ar dėlpirkėjų užgaidų, ar gamintojų planų ir reklamų, mažieji automobiliai ėmė augti, brangti... ir suvaruoti daugiau gazolino. Šiandien, šie buvusieji kompaktiniai automobiliai, kaip Oldsmobile Cutlass ar Pontiac Tempest jau nieko bendro neturi su savo ankstesniais broliukais.

Žinoma, buvo ir nepasitebimas mažųjų automobilių efektas krašto ekonomijoje. Mažesnis pardudamo gazolino kiekis, mažesnės valstijų surenkamos gazolino mokesčių sumos, mažesni federaliniai mokesčiai, mažesnis sunaudotas plieno kiekis, ir, pagaliau, mažesni uždarbiai gamintojams.

Tad amerikiečių automobiliams taip augant, užsieniniai automobiliai, ypač iš Vokietijos, Anglijos ir Japonijos, masiškai plito.

Pagalvojus, kad 1949 metais Volkswagenas Amerikoje pardavė du automobilius, o šiais metais tikisi parduoti virš 450,000, vėrčia Detroitą rimtai susirūpinti.

Pirmasis Detroito smūgis importams buvo Fordo Maverick. Gana simpatingas, šešių cilindrių, ekonomiškas modelis reklamuojamas už \$1995. Žinoma, supora šiokių tokių priedų, su visais mokesčiais, ši suma lengvai pašoka iki \$2300. Bet tai vis tiek rimta konkurencija vokiečių "vabalams".

Fordo statistika skelbia, kad nuo Maverick pasirodymo balandžio 17 dieną iki liepos 31 dienos buvo parduota 101, 210 vienetų. Tai jau ne vien konkurencija, bet visai rimta kova.

O pats karas dar neprasidėjo. Nes netolimoje ateityje General Motors, Chrysler ir American Motors bendrovės planuoja rinkon išleisti mažuosius, Volkswageno dydžio automobilius.

Žinoma, tik ateitis parodys jų pasisėkimą -- ar tai bus rimta konkurencija užsienio gamintojams, ar tik vėl laikinas Detroito pasipardymas.

švenčia savo gyvavimo ir veiklos dvidešimt metų sukaktį. Šią sukaktį minint bus apžvelgti prabėgusio dvidešimtmečio atlikti darbai, pasidžiaugta laimėjimais, pasimokyta iš nepasisekimų ir aptariami būdai naujiems užsimojimams naujiems užsimojimams naujiems darbams pavei-

Sol. Aldona Stempužienė, kuri išpildys meninę programą ALT S-gos Philadelphiajos skyriaus 20 metų sukakties minėjimo bankete.

kiau testui ir įvykdyti.

Minėjimas įvyks Latvių Pašalpiniam klube, Spring Garden ir 7-os gatvių sankryža, kur po akademinės dalies seks mūsų iškilios sol. Aldonos Stempužienės koncertas, dailiojo žodžio menininkės Irenos Veb-laitienės deklamacijos ir užbaigoje vaisės - banketas su šokiais. Minėjimo pradžia 6 val. vakaro. Įėjimo auka 10 dol.

Aldona Stempužienė yra koncertavusi daugelyje lietuvių kolonijų JAV, Kanadoje ir už jos ribų Kolombijoje, Argentinoje, Venezueloje, Brazilijoje, Urugvajuje ir k. 1965 m. įdainavo savo pirmąją lietuviškos muzikos plokštelę "Dainos" su Stuttgarto simfonijos orkestru, o š. m. liepos mėn. ten pat dvi plokšteles "Ainių dainas" ir koncertinę ariją "Les sept solitudes" ir operų arijų recitalį.

Kas turėjo progos pasiklausyti jos išpildomų koncertų, tas lengvai galėjo pastebėti ją pasižymint dideliu muzikalumu ir išgyvenimu išpildomąją dalyką visa savo siela ir jausmais. The Globe and Mail (Toronto) rašo: -- "Aldona Stempužienė pademonstravo ypatingo grožio kontralto balsą, kupiną subrendusio artistiško mo ir skonio". The Evening Gazette (Worcester) -- "Solistės balsas kartais suskamba gilia kontralto spalva, kartais soprano drama, bet jos intonacija visada yra tyra ir inteligentiškai valdoma".

Kolombijoje išeinantis dienraštis "El Colombiano" rašė: "Balsas, technika, gilus jausmas

ir absoliutus muzikinis apvaldymas reiškėsi visuose veikaluose. Jos balso skambesys yra kristoliniai švarus... Kiekviena gaida yra jos sielos intymi dalelė. Tai geriausias kontraltas, girdėtas šiame mieste paskutiniųjų metų laikotarpyje". To krašto sostinėje Bogotoj dienraštis "El Tiempo" rašė: "Arijose dainininkė sužavėjo publiką puikiu balsu, turtiniais išraiškos niuansais".

Būtų galima paminėti dar visą eilę muzikos

kritikų atsiliepimų.

Džiugu, kad tos sukakties rengėjai pasikvietė tokią žymią meninę pajėgą programai išpildyti, kartu įjungdami ir dailiojo žodžio interpretatorę programai praves-ti Ireną Veb-laitienę. Šiuo parengimu bus padaryta graži pradžia seka-miems rudens sezono kultūriniais parengi-mams Philadelphiajos.

ALTS-gos Philadelphiajos skyrius karts nuo karto imasi, įvairiomis progomis surengti iškilnesnius meninius parengimus nebodamas galimų finansinių nuostolių, kad tik daugiau pasitar-navus kultūriniam reikalui ir neapvylys atsilankiusią visuomenę.

Svečių užkviesta iš New Yorko, iš jų Vytautas Abraitis bus pagrindinis kalbėtojas, Chicago, Clevelando, Bostono, Baltimorės ir kitų tolimesnių vietų, o labiausiai yra laukiama vietos lietuviškoji visuomenė. (jb)

Nauja radijo valandėlė

-- Būtų idealu, jei Laisvės Žiburio radijas galėtų sudaryti radijo tinklą pagrindinėse lietuvių kolonijose, kuris pasidalintų informacijomis ir juostelėmis su filialais, kuris anglų kalba prabiltų lietuvių visuomenės degančiais klausimais ir kuris su pažindintų amerikiečių visuomenę su lietuvių kultūros šedevrais, -- tarė entuziastingai Antanas Mažeika, supažindindamas autorių su

naujos radijo valandėlės užmoju.

Tas užmojis dalinai įgyvendinamas. Nuo š. m. rugsėjo 14 d. "Laisvės Žiburys" oro bango mis prabilo į Philadelphiajos apygardos lietuvių ir kitataučius. Sekdama niujorkiško "Laisvės Žiburio" formatą, programa bus dvikalbė: anglų bei lietuvių kalbomis bus transliuojami politiniai komentarai, lietuvių kompozicijos ir pašnekesiai su žymiais lietuvių ir amerikiečių lietuviams aktualiomis temomis.

Kiekvieną sekmadienį, 4 val. popiet, Philadelphiajos "Laisvės Žiburys" (angliškai: Lithuanian World Review) prabilo per WIBF FM (103.9 mc.). Tai yra didelis laimėjimas lietuviams informacijos baruose, kadangi ligšiolei jokiai tautinei mažumai nepavyko išgyti laiką tame radijofone. Vadinasi, WIBF vadovybė laiko lietuvių programos apimtį rimtu kultūrinio užsimojimu. WIBF yra galingiausia stotis Philadelphiajoje. Jos siųstuvo galingumas siekia 50,000 vatų. Jos spindys apima "Delavaro slėnį" (t.y., pietų Pensilvaniją, įskaitant ir lietuvių kolonijas kasyklų srityse, New Jersey, Delavara ir dalį Marylando).

Angliškai programai vadovaus Antanas Mažeika, kuris buvo New Yorko "Laisvės Žiburio" pradininkas. Jis ruošiasi išpopuliarinti Lietuvos bylą Amerikos lietuvių ir amerikiečių tarpe. Newyorkiečiai dar ir šiandien prisimena jingningus vedamuosius.

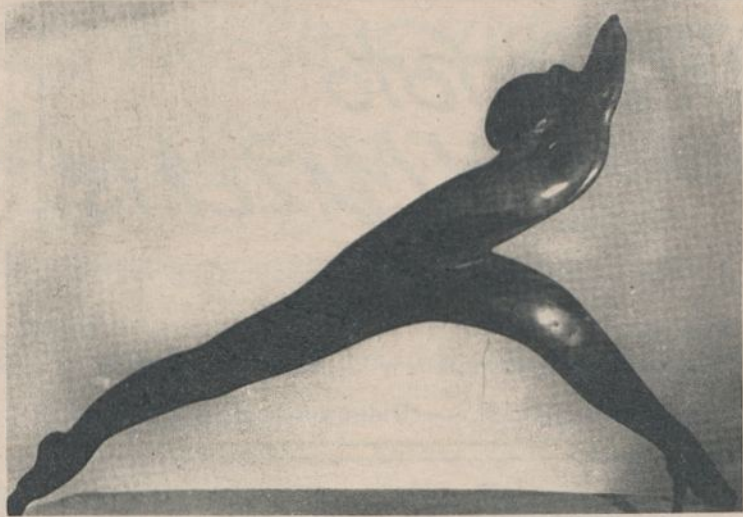
Lietuviškai daliai vadovaus L.B. Philadelphiajos apylinkės pirmininkas Gabrielius Mironas. Gabrielius ir Rima Mironai, pagarsėję tautinės srovės veikėjai, nėra naujokai informacijos srityje. Jie buvo lietuvių televizijos programų iniciatoriai Philadelphiajoje prieš metus. Vadinasi abudu direktoriai -- Mažeika ir Mironas -- turi praktiškos patirties susižinojimo srityje.

Kaip surasti savo draugus

Telefonų knygoje. Tai greičiausias, lengviausias būdas surasti jums reikalingus telefono numerius.

Pasižiūrėkite toje knygoje, taipgi, informacijų apie suradimą numerių kitose tolimesnėse vietose, skubos įvykių numerius, tolimų vietovių papigintų kainų valandas. Ir daug ko daugiau. Geras skaitymas, kada to prireikia.

Ohio Bell

P. BALTADUONIS

"Rytmečio malda"

PRANO BALTADUONIO DARBŲ PARODA BOSTONE

Rugsėjo 20 d. 7 val. 30 min. vak., ALTS-gos Bostono sk. namuose, pradedamas vienuoliktas kultūrinių subatvakarių sezonas. Ta proga rengiama Prano Baltuonio, gyv. Montrealy, Kanadoj, medžio darbų paroda.

Pr. Baltuonis, kaip medžio drožinėtojas ar skulptorius, reiškiasi jau apie dešimt metų. Jo darbai susilaukė itingų dėmesio ir pripažinimo Montrealio Expo 67 metu, kai jo kūrinių paroda buvo surengta Place Ville-Marie viešbučio atskiroj salaitėj. Po to įvairiuose Kanados miestuose jis buvo surengęs savo darbų parodas kanadiečiams ir Kanados lietuviams, visur susilaukdamas pasisekimo.

Pr. Baltuonis savo darbams, kaip medžiagą, daugiausia vartoja medžių šaknis, slypinčias žemėj ar vandeny. Pats dailininkas apie savo darbus taip kalba: "Kadangi kiekviena medžio šaknis nuo viena kitos yra skirtinga, tai kiekvienojslypi atskira ir originali idėja. Nei aš, nei kuris

Jie užsimoja palaikyti glaudžius ryšius su kitais lietuvių radijo direktoriais ir savo publikai pristatyti įdomias ir turiningas programas.

A. Budreckis

B. Baltaduonis skulptūra iš medžio šaknų "Dvi jaunamartės".

perkam įvairių medinių ir kitokių stovylėlių, kurios dažnu atveju nėra originalai, o tik geriau ar blogiau padarytos žinomų skulptūrų kopijos. Pr. Baltuonis atveža į Bostoną savo originalius darbus, tad nepraleiskim progos su jais susipažinti.

Kaip minėta, Pr. Baltuonio darbų paroda Bostone, ALTS-gos namuose, bus atidaryta rugsėjo 20 d. 7 val. 30 min. vak., o uždaryta sekmadienį, rugsėjo 21 d., vakare, tad nebus daug laiko jai lankyti.

Susipažindami su Pr. Baltuonio darbais, tuopai pradėsime ir kult. subatvakarių vienuoliktą sezoną. (t.st.)

* STELMOKAS, Juozas, Amerikoje žinomas kaip Joseph Stillman, turimomis žiniomis pasimirė Massachusetts ar Connecticut valstijoje bene prieš devyneris metus. Yra likę jo vardu išpirkti paskolos lakštai ir taipgi santaupos kuriam tai banke. Tas mažas palikimas galėtų tekti velionio sunkiai sergančiai ir labai pagalbos reikalingai motinai, jei būtų žinoma kame ir kada Juozas Stelmokas mirė ir kas turi jo santaupų knygutę. Žinantieji malonėkite informuoti Lietuvos Generalinį Konsulatą: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 St., New York, N.Y. 10024.

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

1. AR TURĖJOTE JŲS NEMALONUMŲ SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS JŲSŲ GIMINĖMS?
2. AR JŲSŲ GIMINĖS MOKĖJO PAPILDOMUS MUITO MOKESČIUS?
3. AR JŲSŲ SIUNTINYS BUVO GRAŽINTAS Į JAV?
4. AR BUVO DINGĘ DAIKTAI IŠ JŲSŲ SIUNTINIO GIMINĖMS?
5. AR TEKO NERIMAUTI LAUKIANT PRANEŠIMO, KAD PER ILGAI NEĮTEIKTAS SIUNTINYS?

Kad išvengus šių galimų atsitikimų, naudokitės patarnavimais pačios seniausios ir rimčiausios firmos

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Ši firma per 39 metus savo pavyzdingu patyrimu sudarė rimtą reputaciją daugelio patenkintų klientų tarpe JAV, taip pat ir giminėms USSR.

Visi mūsų skyriai turi savo žinioje patyrusių tarnautojų štabą, didelį visokių prekių pasirinkimą ir PODAROGIFTS, INC. įgaliojimus priimti užsakymus MAISTO — PRAMONĖS — DOVANŲ CERTIFIKATUS Sovietų Sąjungos gaminiais.

Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į mūsų Centrinę įstaigą arba į Skyrius.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106. Tel. (215) 925-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue — 254-4144
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn., 11 Charter Oak Avenue, 203 — 249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LATHAM, N. Y., 465 Troy-Schenectady Rd., 518 — 785-4495
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414, 217 E. Hennepin Av., FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, — 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED SHEET METAL FINISHERS

Processing company needs qualified FULL and PART TIME men to work on automotive sheet metal repairs. \$3.91 per hour, plus full company benefits.

Export Processing Co.

Apply 19925 Hoover Rd. or call Mr. Guilbault, (313) 371-6400. (68-74)

Wanted experienced LAYOUT MEN and FITTERS for days & afternoon Misc. iron and stair work. Steady work, overtime, top wages & excellent fringes.

ALUMINUM & ARCHITECTURAL METALS CO.

1974 Franklin Detroit, Mich. 567-6880 (71-77)

Wanted at once experienced

MOLDERS

with brass & aluminium experience. Steady work. 50-hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher.

NOREN PATTERN & FOUNDRY CO.
Fruitport, Mich. 616-865-3192 (71-80)

YOURNEYMEN

Horizontal Boring Mill Hydrotel

Must have 10 years experience or Journeyman card.

NIGHT SHIFT steady work and overtime

LIBERTY TOOL & ENG
2250 W. Maple Walled Lake, Mich. 313-963-2118 (72-78)

LAKE ERIE OPERA PASIRENGUS DARBUI

Lake Erie Opera pasirošius statyti Rimsky-Korsakov "The Golden Cockerel" rugs. 18 ir 20, Severance Hall. Diriguos Clevelando Orkestro dirigentas Louis Lane. Opera bus anglų kalboje. Pradžia 8:30 val. vakare.

Pagrindines dvi roles, karaliaus Dodono ir karalienės Šemaklos atliks Michael Devlin ir Joy Clements. Sopranas Joy Clements yra narė New Yorko Miesto ir Metropolitan operų. Bass-baritonas Michael Devlin yra narys New York City Operos, plačiai dalyvavęs įvairiuose operų pastatymuose.

Bilietai po \$ 3, 3.50, 4.50, 5.50 ir 6.50. Gaudami prie įėjimos kasoje, arba perkant iš anksto Burrows krautuvėse ir Severance Hall.

WANTED AT ONCE EXPERIENCED MOLDERS

With Brass & Aluminium experience Steady work. 50 hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher

NOREN PATTERN & FOUNDRY CO.
FRUITPORT, MICH.
616 — 865-3192 (69-75)

WANTED EXPERIENCED PIPE FITTERS MILLWRIGHTS ELECTRICIANS

For all shifts

Steady work for qualified men. Fringe benefits.

Must have high school education or equivalent. Apply at Personnel Office:

S. D. WARREN CO.
A division of Scott Paper Co.
2400 Lake Shore Dr.
Muskegon, Mich.

An Equal Opportunity Employer (71-77)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

NOW STAFFING MEDIUM SIZE AUTOMOTIVE STAMPING PLANT

FORD MOTOR COMPANY MONROE STAMPING PLANT

Has opening for:

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPEFITTERS
MACHINE REPAIRMEN

FOR ALL 3 SHIFTS

STEADY EMPLOYMENT PLUS LIBERAL OVERTIME
EXCEPTIONAL EMPLOYEE BENEFITS

APPLY 8 A. M. — 4:30 P. M. MONDAY THRU FRIDAY

FORD MOTOR COMPANY MONROE STAMPING PLANT

3200 E. Elm Avenue
Monroe, Michigan 48161

An Equal Opportunity Employer (69-72)

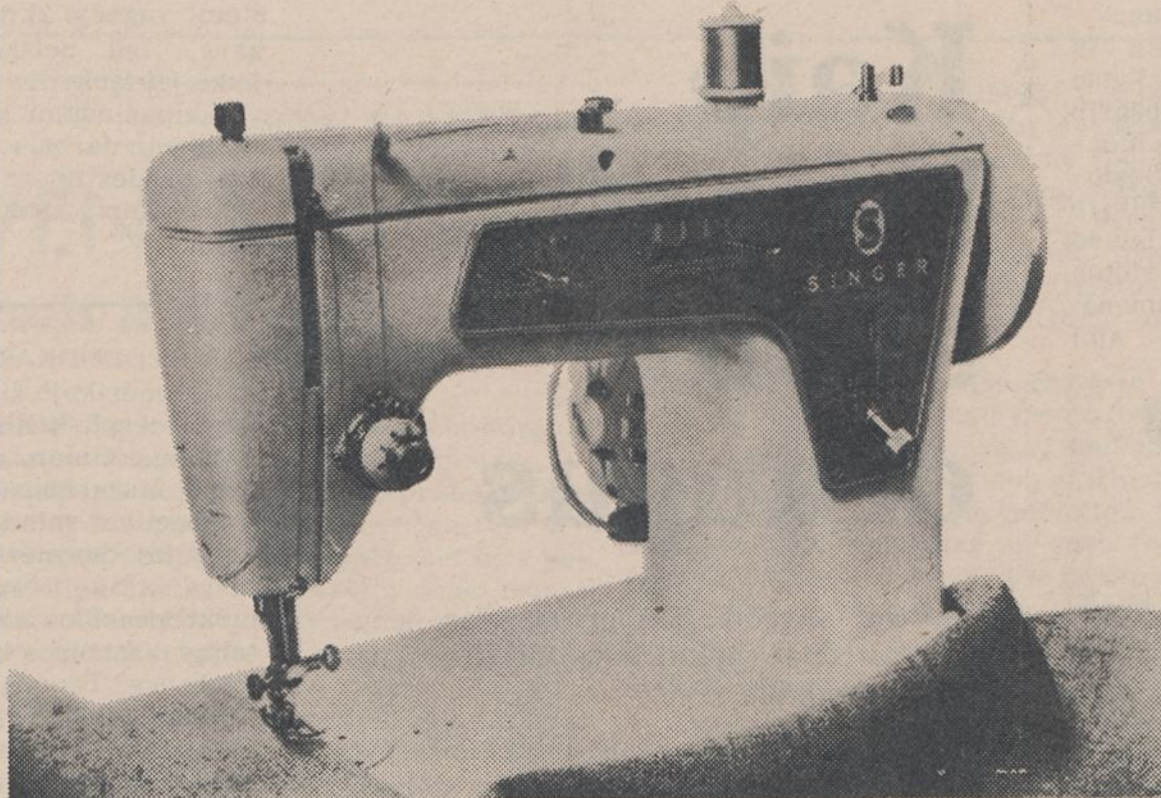
PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KAIP TIK LAIKU GRĮŽIMO Į MOKYKLĄ SIUVIMUI

SINGER ZIG-ZAG NEŠIOJAMAS MODELIS

\$ 88

Didelis pirkinys May's krautuvėse visai žema kaina!

Ši Singer Zig-Zag siuva aplankus, prisiuva sagutes ir išsiuva sagutėms kilpas.

Visos Singer turimos mašinos naudotos demonstravimui išparduodamos. Sewing Center, ketvirtame aukšte

Mieste. Visuose skyriuose. Išskiriant Sheffield.

The May Co

PIRKIT ŠEŠTADIENĮ MIESTE IO IKI 5:45; VISUOSE ŠEŠIUOSE SKYRIUOSE IO IKI 9:30. MES DUODAM IR IŠKEIČIAM EAGLE STAMPS.

1969 M. RUGSĖJO 27 D. DAINUOJANTI ŽYMANŲ ŠEIMA KONCERTUOS CLEVELANDE

DIRVOS RENGIAMAME VAKARE

Vakaras įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje - Pradžia 7 val. 30 min. vakaro - Bilietai nuo 4 iki 2 dolerių.
Po koncerto šokiai, grojant p. Pažemio vadovaujamam orkestrui - Veiks turtingas bufetas ir baras.

• BILJETUS į Dainuojančios Žymantų Šeimos koncertą, kurį rengia Dirva, jau galima išsigyti paštu, apsilankius Dirvoje ar paskambinus telefonu 431-6344 ir juos atsiimti kasoje vakare. Nesivėluokite. Susidomėjimas koncertu didelis ir dabar dar galite gauti geriausias vietas.

Po koncerto bus šokiai, grojant p. Pažemio vadovaujamam orkestrui. Bus turtingas bufetas ir baras. Visi maloniai kviečiami į šį tradicinį vieną kartą metuose rengiamą Dirvos vakarą. Atsilankę maloniai praleisite vakarą ir kartu paremsite lietuvišką spaudą.

TIKRAI NESIGAILĖSIT

Numatomas gražus oras žada malonią popietę šį sekmadienį, rugsėjo 14 d., ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamame paskutiniame šių metų piknike p. Vlado Dauto sodyboje, 2971 Bishop Rd. Pradžiai val. p.p.

Veiks bufetas ir kiti įvairumai. Važiuoti 6 kelių iki Bishop Rd. ir sukiti į pietus.

Visi maloniai kviečiami piknike dalyvauti.

VADOVIŲ KURSAI

Šį savaitgalį, rugsėjo 13 ir 14 d., Clevelande įvyksta Dr. D. Kesiūnai-

Lietuvių Darželio minėjimas...

(Atkelta iš I psl.)

darželiu, įvertindamas darbus tų, kurie tam buvo pasiaukoję.

Prie iškilnių prisidėjo ir naujos parapijos šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, kurią atstovavo A. Jonaitis. Jis davė naudotis darželyje ir salėje mokyklos garsia kalbiu. Jauna mokinė Julija Ignatavičiūtė padėk-lamavo Kudirkos ir Maironio eilėraščius.

PLB pirmininkas St. Barzdukas, pasakoja savo atsiminimus iš I Pasaulio Lietuvių Kongreso Kaune 1935 metais, kur tada dalyvavo ir Clevelando atstovas. Prie-dui savo kalbai, jis pa-

tės vardo draugininkų kursai, kuriuos organizuoja LSS Vidurio rajono vadeivė s. B. Kožičienė.

Kursuose dalyvaus skautės iš Chicagos, Detroito ir Clevelando. Taip pat atvyksta Atlanto rajono vadeivė s. L. Milukienė. Kursuose dalyvauti užsiregistravo arti 70 skaučių.

Kursus globoja Clevelando akademikės skautės, talkinamos Nerin-gos tunto, židiniųčių ir skautininkų draugovės.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

siūlė dalyviams sudainuoti "Lietuva brangi..." ką visi atliko geru ūpu.

Dalyvavo ir svečias kunigas Sugintas; jis po pietų pravedė maldą.

Pietuose dalyvavo daugiau du trečdaliai naujų ateivių, kitas trečdalis tų, kurie dar likę gyvi, darbavosi anais laikais darželio sąjungoje kaip savo organizacijų atstovai. Pav., A. M. Praškevičius buvo Dr. Vinco Kudirkos vardo draugijos Clevelande komiteto narys, kuri minėdama savo 30 metų gyvavimo

S. Barzdukas ir K.S. Karpus prie dr. J. Basanavičiaus paminklo, padėję vainiką.

J. Garlos nuotrauka sukaktį paskyrė pinigų surengimui Dr. Vinco Kudirkos paminklo atidengimo iškilnės, kai Karininkų Ramovė atsiuntė iš Kauno Kudirkos biustą į darželį.

Dalyvavo p. Baltrukenienė, Clevelando veteranė, su savo dviem dukrom, ir kitos veikėjos, O. Pongonienė, J. Polterienė, kurioms pasiaukojimas darželio reikalams buvo mielas darbas.

Pabaigon, dar kalbėjo darželio veikėjos P. Glugodienė, B. Bacevičienė, darželietės nuo 1929 metų.

Po kalbų buvo parodyti filmai Prezidento Smetonos lankymosi darželyje 1941 metais, ir jo laidotuvės ką daugelis dar nematė. Antras filmas buvo kultūrinio darželio au-

gimas nuo pradžių statybos, Dr. Basanavičiaus paminklo, Dr. Kudirkos, ir pagaliau Maironiopaminklų atidengimas -- 1961 metais.

Filmus rodė J. Dunduras. Turinį aiškino K.S. Karpus.

Šios sukakties minėjimą surengė tik ketvertas Darželio Sąjungos valdybos narių, su būreliu talkininkų. Ignas Visockas tvarkė automobilių vilkstinę prie šv. Jurgio bažnyčios važiuviui į Darželį, ir jis su savo žmona daug prisidėjo paruošimui salės pietums.

P. Glugodienės draugės, moterų organizacijos narės, darbavosi maisto gaminiame ir patarnavime: Julė Čepienė ir jos sūnus; Petronėlė Kundrotienė, Vera Vaškienė, Julė Salasevičienė, Katrė Magilienė, Adelė Gribauskaitė, Marė Trainauskaitė.

(s)

• STEPONAS NASVYTIS, didelis Dirvos bičiulis ir, nežinint se-

nyvo amžiaus dar vis aktyvus tautininkų eilėse, šiuo metu ilsisi Kneipp Springs vasarvietėje. Siūnia geriausius linkėjimus ir žada sugrįžęs į Clevelandą dalyvauti Dirvos vakare.

• VYSK. M. VALANČIAUS lit. mokykloje pirmą mokslo dieną užsiregistravo virš 80 moksleivių. Į naujai suorganizuotą vaikų darželį įrašyta virš 10 vaikučių. Rugsėjo 13 pamokos vyks normalia tvarka nuo 9:15 iki 12:30. Poto vyks kanklių pamoka. Kurie negalėjo užsiregistruoti pirmą mokslo dieną prašomi paskubėti. Dar yra visa eilė, kurie galėtų lankyti mokyklą. Taip pat kai kurie iš lankusių neatvyko. Nejaugi šeštadieniais uždirdamas doleris yra didesnė vertybė už galimybę savo žinias praplėsti!

Rugsėjo 6 įvyko Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų susirinkimas. Po pranešimų išrinktas tėvų komitetas. Jame pasiliko veteranės

Mainelienė, Nagevičienė ir Neimaniėnė. Be jų dar išrinkta K. Gaizutis, V. Rociūnas, V. Nasvytis, H. Stasas ir Budrienė.

INITIUM SEMESTRI

LB Ohio Apygardos Jaunimo Sekcija ruošia nuotaikingą semestro pradžios atžymėjimą, kuris įvyks rugsėjo mėn. 19 d. (penktadienį) 8 val. vak. Ciurlonio namuose. Bus meninė programa, vaišės ir šokiai, grojant nuotaikingam orkestrui. Visi kolegos studentai ir vyresniųjų klasių moksleiviai-ės maloniai kviečiami dalyvauti. Už vieną dolerių užtikriname smagaus laiko praleidimą lietuviško jaunimo tarpe.

PARDUODAMI du Kalvarijos kapinėse sklypai, keturiems kapams vieta, po \$100 vienas sklypas. Du kapai viename sklype. Abu sklypai greta vienas kito. KE 1-9341 (72-73)

PRIEŽIURAI MECHANIKAI

Stouffer Foods ieško vyrų su mechanišku ir elektrišku patyrimu. Prižiūrėti ir taisyti maisto gamintojų frengimus. Darbas pilną laiką. Valandai atlyginimas iki \$3.84. Ivaizios priedinės pašalpos. Turėsit pasitenkimo užtikrinta ateitimi mūsų smarkiai augančioje kompanijoje. KREIPKITES TUOJAU! Pasimatymai nuo 9-11, arba telefonuokit 861-3450. (Taipgi ribotas skaičius darbų gamybos ir sanitarijos srityse.)

STOUFFER FOODS
Div. of Litton Industries
3800 Woodland Ave.

An Equal Opportunity Employer

WELDERS

Patyrę dujų ir elektros arc welderiai dirbti prie didelių leidinių -- žemo karščio carbon -- baltos plieno -- kietos paviršiaus. Mokestis valandomis. Geri priediniai atlyginimai.

MAGNETICS
INTERNATIONAL INC.
5400 Dunham Rd.
Maple Hts., Ohio

An Equal Opportunity Employer

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Neseniai buvo trumpai paminėta apie p. Salomėjos Knistautienės 50 metų amžiaus sukaktį. Ta proga įvyko paminėjimas ir jų sūnaus Algirdo mokslo baigimo. Algirdas baigė Fenn Kolegiją chemijos inžinieriaus laipsniu (Bachelor of chemical engineering). Nuotraukoje iš kairės: P. Kudukis, inž. R. Kudukis, Gražina Kudukienė (Knistautaitė), S. Knistautienė, sūnus Algirdas ir marti, ir V. Knistautas, V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ DAINININKAS
ALEKSANDRAS KUTKUS

Buvęs Lietuvos operos sol. Aleksandras Kutkus mirė rugsėjo 6 d., Chicagoje, Šv. Kryžiaus ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1889 m. balandžio 6 d. Svedasų valsčiuje. Teisių fakultetą baigė Petraipily. 1913-1916 m. studijavo dainavimą Petraipilio konservatorijoje. Rusų operoje pradėjo dainuoti 1919 m. Sevastopoly. 1922 m. grįžo į Lietuvą ir čia pradėjo dirbti Valstybės operos teatre, kartu su K. Petrausku, pakaitom dainuodamas pirmajį tenorą vaidmenį, kurių savo repertuare turėjo daugiau 40. Su pertraukomis dirbo ligi vokiečių okupacijos

Kauno konservatorijoje. Velionis yra išleidęs savo atsiminimų knygą. Artėjant antrajai komunistų okupacijai, pasitraukė į Vakarus, 1949 m. atvyko į Chicago.

• NOVELĖS KONKURSAI gauta Verknės Kregždė slapyvardžiupa sirašyta novelė "Penkios kapeikos".
Primename, kad konkursui rankraščiams įteikti galutinis terminas yra 1969 m. spalio 1 d.

• LITERATŪROS PREMIJŲ įteikimas Chicagoje įvyksta spalio 11 d. Jau nimo centre. Bus įteikta rašyt. Myk. Vaitkui 1968 m. Lietuvių Rašytojų d-jos premija, ir

Skudutininkės (Detroito ir Windsor skautės) su vadovu S. Kairiu stovykloje mokinosi naujos melodijos. S. Dapkaus nuotrauka

Danutei Brazytei Švietimo Tarybos skirta premija už kūrinių paaugliams. Koncertinę dalį atliks mūsų viena iškilniausių solisčių Valentina Kojelienė. Į šventę atvyksta ir kan. Myk. Vaitkus, kuris paskaitys savo kūrybos.

• A. KUPREVIČIUS spalio 1 d. koncertuoja Kolombijoje - Bogotoje ir iš ten, vykdamas Argentinon, ketina sustoti

Caracas, bent vienam koncertui.

Pianistą Andrių Kuprevičių, jo viešnagės metu Caracas mielai sutiko globoti Dr. Z.J. Hermanavičių šeima.

• INŽ. J. JURKŪNAS išvyko į Los Angeles, kur kaip firmos Bartkus and Associates, Inc. atstovas, vykdo Great Lakes Carbon korporacijos statybos darbus, Willimngton, Calif.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiai įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

CICERO AUKŠTESNIOJI
LITUANISTINĖ
MOKYKLA

Cicero Aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje mokslas pradedamas rugsėjo 13 d. 9:30 val. susikaupimo valandėlė šv. Antano parapijos bažnyčioje, o po to parapijos mokyklos patalpose bus žengiami pirmieji šių mokslo metų žingsniai.

Mokykloje veiks keturios klasės: parengiamoji, penktoji, šeštoji ir aštuntoji. Į parengiamąją klasę priimami mokiniai, baigę penkis pradžios mokyklos skyrius ir išklaukę pradžios mokykloje penkių skyrių lituanistinę programą.

ALT S-gos ELIZABETHO SKYRIUS

kviečia visus atsilankyti į

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

Lietuvių Laisvės Svetainėje
269 Second St. Elizabeth, N.J.

1969 m. RUGSĖJO m. 20 d.

Programą praves ir pajvairins
Irena Veblaitienė

Minėjime kalbės V. Bražėnas.
Meninę dalį išpildys Irena Stankūnaitė. Akomp. J. Stankūnas
Po minėjimo vakarienė ir šokiai.
Auka \$10.00. Gros geras orkestras.

ALT S-gos Elizabetho skyrius

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, Muencheno operoje šią vasarą dainavusi Mozarto operoje "Così fan tutte", buvo Europos muzikos kritikų nepaprastai išgarsinta. Rugsėjo 14 d. New Yorko lietuviai turės progą ją išgirsti "Laisvės Žiburio" radijo rengiamame koncerte Town Hall salėje.

DIDŽIAM DAINININKUI IR AKTORIUI,
BRANGIAM BIČIULIUI

ALEKSANDRUI KUTKUI

MIRUS,

GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIAME JO ŽMONAI,
OPEROS DAINININKEI
JADVYGAI VENCEVIČAITEI-KUTKUVIENEI,
DRAUGE SU JA LIŪDĖDAMI.

Alė ir Stasys Santvarai

Nepailstamai labdarinių darbų vykdytojai ir asmeniniai mūsų globėjai
A.A.

PETRONĖLEI SVILIENEI

mirus, jos sūnų Alfonsą ir jo šeimą
ir dukteris p. Martinkienę ir p. Marlišauskienę ir jų šeimas nuoširdžiai
ir giliai užjaučiame

Ona Pulkaunikiene ir
dukros su šeimomis

Detroito šauliai, laimėję šaudymo varžybas. Stovi iš k. Vincas Kniura, Klemensas Urbšaitis, Juozas Kinčius, kuopos pirm. Mykolas Vitkus, Nidos vasarvietės, kur vyko varžybos, savininkai K. ir K. Kodačiai, Antanas Lungys ir Antanas Vaitiekus. J. Carlos nuotrauka

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŽUVO A. KLEPECKAS

Automobilio nelaimėje rugsėjo 3 d. žuvo Kazimieras Klepeckas. Gimęs 1902 m. spalio 1 d. Pabiržės valsčiuje. Biržų apskr. Amerikoje išgyvenęs 20 metų. Palaidotas iš Šv. Antano bažnyčios rugsėjo 6 d. Holy Sepulchre kapinėse šalia savo žmonos Onos mirusios š.m. kovo 17 d. (ag)